

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2146/2019
04.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Рајка Јасика, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење заводских санкција, Специјална затворска болница, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1840/2018 од 22.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1840/2018 од 22.02.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 945/17 од 18.12.2017. године, у ставовима првом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 104.220,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 945/17 од 18.12.2017. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиљи, за период од јануара 2007. године закључно са јануаром 2011. године, исплати разлику зараде у појединачним месечним износима, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке одбачена је, као неуредна, тужба у делу којим је тражено да се обавезе тужена да за тужиљу уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, доприносе за пензијско и инвалидско, здравствено и осигурање за случај незапослености, за временски период од 01.01.2007. године до 15.01.2011. године, а на износе из става првог изреке, према обрачуну Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на дан уплате ових доприноса. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 167.244,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1840/2018 од 22.02.2019. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка одбијен, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија тужиље је дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), због чега нема места оцени дозвољености посебне ревизије, у смислу члана 404. истог закона.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене у Управи за извршење заводских санкција. У спорном периоду је у звању саветника била распоређена на радно место за ... у Служби за здравствену заштиту.

Решењем тужене од 01.01.2007. године тужиљи је одређен коефицијент за обрачун и исплату плате у висини од 2,53 почев од 01.01.2007. године, који се увећава за 10% по основу стажа осигурања, који се рачуна са увећаним трајањем, тако да износи укупно 2,78.

Одлуком Уставног суда бр. 63/07 од 18.11.2010. године, објављеном у "Службеном гласнику РС" бр. 1 од 14.01.2011. године, утврђено је да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција ("Службени гласник РС" бр. 16/07 и 21/09) није у сагласности са Уставом и законом, након чега је тужена донела решење од 15.01.2011. године, којим је тужиљи коефицијент од 2,53 увећан за 30% по основу стажа осигурања који се урачунава са увећаним трајањем, тако да укупан коефицијент износи 3,29.

Тужиља је 18.06.2011. године поднела туженом предлог за измену појединачног акта - решење од 01.01.2007. године, а захтевом од 20.06.2011. године тражила је исплату неисплаћеног дела плате за период од 01.01.2007. године до 14.01.2011. године, с обзиром на одредбу члана 7. став 3. Уредбе која је оглашена неуставном и незаконитом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, након што је оценио неоснованим истакнути проговор застарелости потраживања, применом члана 263. Закона о оизгвршењу кривичних санкција и члана 172. Закона о

облигационим односима, оценио да је тужена у обавези да тужиљи накнади штету коју је тужиља претрпела у виду мање исплаћене зараде у спорном периоду.

По оцени другостепеног суда, тужбени захтев није основан јер тужиља, иако је туженој поднела захтев за измену решења од 01.01.2007. године, није издејствовала и његову измену, у смислу члана 61. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС" бр. 109/07) у управном поступку или спору пред Управним судом, због чега је тако донето решење стекло својство правноснажности и производило је правно дејство све до доношења одлуке Уставног суда, односно доношења решења тужене од 15.01.2011. године којим је у складу са одлуком Уставног суда измењен коефицијент за обрачун и исплату.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“ бр. 85/05) прописано је да се директору Управе и запосленима стаж осигурања може рачунати у увећаном трајању, тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише до 16 месеци стажа осигурања (став 1). Лицима из става 1. овог члана коефицијент се сразмерно степену увећања стажа осигурања увећава до 30% (став 2). Висину коефицијената за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада (став 3). Радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђују министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања (став 4).

Чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

У конкретном случају, одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција ("Службени гласник РС" бр. 16/07 и 21/09), на основу које је према решењу тужене од 01.01.2007. године тужиљи увећан коефицијент за 10% уместо за 30%, није у сагласности са Уставом и законом, због чега је тужена, према члану 172. Закона о облигационим односима, дужна да тужиљи накнади штету, у виду разлике зараде, проузроковану обрачуном и исплатом зараде у спорном периоду са увећањем коефицијента по основу стажа осигурања за 10% уместо за 30%, како је то правилно оценио првостепени суд.

Погрешно је становиште другостепеног суда да је тужиља, након доношења одлуке Уставног суда, којом је одредба члана 7. став 3. Уредбе проглашена неуставном, а пре подношења тужбе за накнаду штете, била у обавези да према члану 61. Закона о Уставном суду, у управном поступку односно спору, издејствује измену решења тужене од 01.01.2007. године, као услов за остварење правне заштите. Тужиља је у складу са неведеном одредбом Закона о Уставном суду туженој благовремено поднела захтев за измену појединачног акта тужене - решења од 01.01.2007. године, па како тужена о том захтеву није донела одлуку, тужиља је искористила законску могућност подношења тужбе суду опште надлежности за накнаду штете, због неправилног рада органа тужене.

Према успеху тужиле у спору правилна је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде. По оцени Врховног касационог суда тужиле, применом чл. 277. и 324. Закона о облигационим односима, законска затезна камата на досуђени износ трошкова парничног поступка припада од извршности пресуде до исплате, а не од пресуђења како је то оценио првостепени суд, али како би преиначење одлуке о почетку тока камате на трошкове поступка било на штету тужиле која је изјавила ревизију, то је применом члана 419. у вези члана 395. ЗПП оваква одлука морала бити потврђена.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је ставом првим изреке усвојио ревизију тужиле и преиначио другостепену пресуду тако што је одбио, као неосновану, жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, у ставовима првом и трећем изреке којом је тужбени захтев и захтев за накнаду трошкова поступка усвојен.

Тужиле која је у поступку успела са ревизијом, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП припада право на наканду трошкова ревизијског поступка и то за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судска такса на ревизију у износу од 34.488,00 динара и судска такса на одлуку о ревизији у износу од 51.732,00 динара, што укупно износи 104.220,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић